

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/137/2018
Identifikačné číslo spisu: 2017200163
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2017200163.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Okresná prokurátorka v Trnave, JUDr. Ingrid Sedlárová, Okresná prokuratúra Trnava, so sídlom v Trnave, Vájanského č. 22, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava, so sídlom v Trnave, V. Clementisa č. 24/A, za účasti: MUDr. B. Y., narodená X. L. XXXX, zast. opatrovníkom: MUDr. L. Y., narodený XX. R. XXXX, obaja bytom v W. M. U., M. Č.. XXXX/XX, právne zast.: JUDr. Darinou Kurňavovou, advokátkou so sídlom v Trnave, Kapitulská č. 5, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 25. mája 2016, Číslo: 64485-49/2016-TT, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 21. júna 2018, č.k. 45Sa/17/2017-116, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie p r e r u š u j e do rozhodnutia Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp.zn. 1Vs/3/2019 ohľadom právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 21. júna 2018, č.k. 45Sa/17/2017-116, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d/, e/ a g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej z 25. mája 2016, Číslo: 64485-49/2016-TT, a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Žalovaná napadnutým rozhodnutím z 25. mája 2016 podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) rozhodla, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činné osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. marca 2007, ale zaniklo 30. júna 2009.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení § 5, § 14 ods. 1 písm. b/, § 15 ods. 1 písm. b/, § 21 ods. 1, § 21 ods. 4 písm. b/, § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý, § 184 ods. 8, § 185 ods. 4, § 195 ods. 1-3, § 209 ods. 1, 4, 6, 7 zákona č. 461/2003 Z.z., § 10 ods. 1-3, § 68 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a postupom v zmysle právnej

úpravy ustanovenej Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd sa nestotožnil s právnym názorom žalovanej, že pre účasť na povinnom sociálnom poistení samostatne zárobkovo činnnej osoby nie je rozhodujúce, či táto osoba využíva licenciu L1A na dosahovanie príjmov a pre určenie statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby, okrem registrácie fyzickej osoby podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z.z. a okrem dosahovania zákonom stanovenej výšky príjmu, postačuje, že lekár je držiteľom licencie L1A. Podľa názoru žalovanej zákon č. 461/2003 Z.z. presne stanovuje podmienky vzniku a zániku účasti samostatne zárobkovo činnnej osoby na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení, pričom na tento účel nie je rozhodujúce, na základe akého oprávnenia samostatne zárobkovo činnná osoba dosahovala príjem. Uvedený formálny výklad zákona, bez akceptovania účelu sledovaného zákonom č. 461/2003 Z.z., by nespravodlivo dopadal na subjekty povinného sociálneho poistenia a bol by v rozpore so samotnou podstatou v ňom upravenej solidarity príspevkov do povinných fondov sociálneho poistenia, ktoré sú viazané na príjem z toho ktorého oprávnenia na podnikanie. Je potrebné mať na zreteli, že zákon č. 461/2003 Z.z. určenie povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenej osoby a s tým súvisiaci vznik a trvanie povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby, kumulatívne viaže na dve zákonné podmienky, a to status samostatne zárobkovo činnnej osoby a s tým spojené dosahovanie príjmu z výkonu zárobkovej činnnosti, realizovanej či už na základe jedného alebo viacerých oprávnení, prípadne povolení (§ 14 ods. 1 písm. b/ a § 15 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s § 5 a § 21 tohto zákona). Uzavrel, že pokiaľ je lekár držiteľom licencie L1A, potrebnej na výkon zdravotníckej praxe (§ 68 ods. 1 písm. a/ zákona č. 578/2004 Z.z.) u iného poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti, pre prijatie záveru, že takémuto lekárovi vznikla povinná účasť na sociálnom poistení ako samostatne zárobkovo činnnej osobe, je potrebné ďalej skúmať, či uvedenú licenciu reálne využíval na základe zmluvného vzťahu a v rámci výkonu činnosti pre iného poskytovateľa zdravotníckej starostlivosti z takejto činnosti aj dosahoval príjem.

4. Proti rozsudku krajského súdu podala kasačnú sťažnosť žalovaná z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a navrhla rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jej názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Trvala na tom, že žalobkyňa aj po zrušení povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia príslušným samosprávnym krajom bola oprávnená na výkon samostatnej zárobkovej činnosti, nakoľko bola držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe označovanej ako Licencia L1A; výkon činnosti na základe typu L1A nie je podmienený vydaním povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, respektíve povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti príslušným orgánom.

5. Právne posúdenie relevantné pre rozhodnutie danej veci riešil Veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) v uznesení z 30. apríla 2019, sp.zn. 1Vs/1/2019. V uvedenom uznesení veľký senát odpovedal na nastolené otázky nasledovne cit.: „(...)

Odpoveď na 1. otázku - Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov samostatná zdravotnícka prax je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia alebo na inom mieste ako zdravotníckom zariadení, a preto licencia L1A nemá charakter oprávnenia na výkon činnosti predpokladaného v § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, keď sama o sebe nezakladá jej držiteľovi aj možnosť vykonávať licencovanú činnosť, ktorú môže vykonávať až na základe dohody /zmluvy/ s iným poskytovateľom.

Pojem samostatná zdravotnícka prax v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávaná na základe licencie L1A nie je možné bez ďalšieho stotožniť s pojmom samostatná zárobková činnnosť v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. a pojem licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe s pojmom oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu pre účely sociálneho poistenia. Odpoveď na 2. otázku - Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia poistenca - lekára, v zmysle §

178 ods. 1 písm. a/ bod prvý v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov je posudzovať príjmy poistenca - lekára osobitne vo vzťahu k licencií L1A a skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú aj príjmami lekára považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z.

Odpoveď na 3. otázku - Konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. nezbavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.“

6. Senát „9S“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa so závermi vyjadrenými v rozhodnutí veľkého senátu (1Vs/1/2019) nestotožnil a v právnej veci vedenej pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 (týkajúcej sa rovnakej problematiky), sa chce od záverov prijatých veľkým senátom odchýliť, v dôsledku čoho dňa 24. septembra 2019 uznesením z 23. septembra 2019, sp.zn. 9Sžsk/94/2018, postúpil túto právnu vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 466 ods. 3 SSP.

7. Podľa § 100 ods. 2 písm. a/ SSP, ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie uznesením prerušiť, ak prebieha súdne konanie alebo administratívne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu, alebo ak správny súd dal na takéto konanie podnet.

8. Nakoľko právna vec vedená pod sp.zn. 9Sžsk/94/2018 bola postúpená veľkému senátu správneho kolégia tunajšieho súdu, pričom sa jedná o obdobnú právnu vec s právnou problematikou totožnou ako je vec žalobkyne (vedená pod sp.zn. 7Sžsk/137/2018) predložená tunajšiemu súdu na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalovanej, najvyšší súd postupom podľa § 100 ods. 2 písm. a/ SSP konanie v danej právnej veci prerušil z dôvodu, že na tunajšom súde prebieha konanie, v ktorom sa riešia otázky, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie kasačného súdu v právnej veci žalobkyne.

9. Ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa procesné úkony a neplynú lehoty podľa tohto zákona. Len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, alebo uplynul čas, na ktorý sa konanie prerušilo, predseda senátu aj bez návrhu uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní. Ak sa v konaní pokračuje, začínajú lehoty plynúť znova (§ 100 ods. 3 SSP).

10. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.